

Workshopronde 2

Workshop 5 (Ver)stevig(d) schrijfonderwijs (Nederlands)

Geppie Bootsma

Schrijfvaardigheid is een belangrijke vorm van taalvaardigheid, omdat de leerlingen bij het schrijven leren om hun gedachten onder woorden te brengen in een goed lopende, zelfgeschreven tekst. Stevig schrijfonderwijs vraagt om een opbouw vanuit de onderbouw, om veel schrijftaken uitvoeren en om feedback krijgen, zowel van medeleerlingen als van de docent. In deze workshop krijg je allerlei handvatten om je schrijfonderwijs te verstevigen.

Workshop 6 Differentiëren bij schrijven (mvt)

Annette Calis

Een schrijfpdracht bij mvt komt vaak neer op een gestandaardiseerde briefopdracht die naast een correctiemodel gelegd kan worden. Dat verleidt de leerlingen niet tot het toevoegen van extra informatie of het creatief gebruik van de taal. Vrijere opdrachten doen dat wel. Dan komen de verschillen tussen leerlingen ook meer naar voren. Dit vraagt om andere opdrachten en een andere manier van nakijken. In deze workshop gaan we in op het nakijken van en reflecteren op het schrijfproduct aan de hand van (ERK-)rubrics, het werken met een schrijfcircuit en een schrijfportfolio. Daarnaast presenteren we een aantal mogelijkheden om te differentiëren door de inzet van ICT.

Workshop 7

Let's go viral! Verrassende opdrachten bij simpele YouTube-filmpjes (mvt)

Masja Mesie

Tijdens deze workshop maak je kennis met de werkvorm 'videotelling', waarbij je een YouTube-filmje inzet om je leerlingen te verleiden om te reageren in de doeltaal. We laten stap-voor-stap zien hoe je een les kunt ontwerpen rond een bestaand viral YouTube-filmje. Je gaat naar huis met een verzameling handige bronnen en praktische tips om zelf op eenvoudige wijze van een ogenschijnlijk simpel YouTube-filmje een bijzonder 'spannende' spreekopdracht te maken.

Het is handig om een eigen device mee te nemen.

Workshop 8 Lezen met de sandwich (Nederlands en mvt)

Marieken Pronk

De lessen leesvaardigheid zien er vaak hetzelfde uit: tekst lezen, vragen maken en dan nakijken. Ondertussen weten we ook dat leerlingen hier geen betere lezers van worden. Om ervoor te zorgen dat leerlingen de tekst echt lezen, is het lezen met de sandwich een beproefde didactiek. Hierbij gebeurt er altijd iets voor, tijdens en na het lezen. Zo ontstaat er vanzelf variatie in de lessen. In deze workshop ervaar je verschillende 'sandwich'-opdrachten en maak je met behulp van het boekje 'Lezen met de lees-sandwich' een les voor je eigen klas.

Informatie en programma

Informatie

Linda de Gooijer
info@detalengroep.nl / 06 1896 3041
www.detalengroep.nl

Marieken Pronk-van Eunen
m.pronk@detalengroep.nl / 06 2505 1957

Aanmelden

Je kunt je aanmelden via www.detalengroep.nl.

Programma

9.00 - 9.30 uur	Inloop met koffie
9.30 - 10.15 uur	Plenaire inleiding
10.15 - 10.30 uur	Pauze
10.30 - 12.00 uur	Workshopronde 1: keuze uit vier workshops
12.00 - 13.00 uur	Pauze
13.00 - 13.30 uur	Good practices-ronde 1: keuze uit vier schoolpresentaties
13.40 - 14.10 uur	Good practices-ronde 2: keuze uit vier schoolpresentaties
14.10 - 14.30 uur	Pauze
14.30 - 16.00 uur	Workshopronde 2: keuze uit vier workshops

Voor wie?

Docenten Nederlands, Engels, Frans, Duits en Spaans (vmbo t/m vwo)

Wanneer en waar?

Donderdag 8 maart 2018, Aristo, Utrecht

Kosten

De kosten voor deelname aan deze conferentie bedragen €315,- per persoon, inclusief materiaal en catering.

Elke deelnemer van de conferentie ontvangt het boekje 'Lezen met de leessandwich'.

De Talengroep

voortgezet onderwijs

Conferentie Talen: 'Actueel en stevig talenonderwijs'

Donderdag 8 maart 2018, Aristo, Utrecht

De Talengroep

www.detalengroep.nl

Conferentie Talen: 'Actueel en stevig talenonderwijs' (vmbo t/m vwo)

Rond Nederlands en de moderne vreemde talen (mvt) zijn allerlei ontwikkelingen gaande. 'Formatief evalueren', 'differentiatie', 'maatwerk leveren' en 'opleiden voor banen die nog niet bestaan' zijn veelgehoorde termen op scholen. Daarnaast gaan scholen steeds vaker over op het gebruik van digitale middelen en zijn mobieltjes niet meer weg te denken uit het leven van de leerlingen.

Wat kunnen deze ontwikkelingen concreet betekenen voor de lessen Nederlands en moderne vreemde talen? Daarover gaat deze conferentie. Na een plenaire inleiding kun je in twee rondes workshops volgen waarin diverse aspecten van hedendaags taal- en talenonderwijs aan bod komen. Daarnaast zijn er ook nog twee rondes waarin collega's van vier verschillende scholen hun 'good practices' presenteren.

Plenaire inleiding

Johan Keijzer

Actueel en stevig talenonderwijs: wat vraagt dat van de docenten?

In het hedendaagse taal- en talenonderwijs wordt docenten gevraagd te differentiëren, minder te toetsen en meer formatief te evalueren, aandacht te besteden aan mediawijsheid en te werken met digitale middelen. En dat is vast niet alles. De vraag is: Hoe geef je dit vorm in je taallessen en hoe doe je dat met een klas van 30 leerlingen die allemaal verschillen?

In deze lezing deelt Johan Keijzer zijn visie op een gedifferentieerde aanpak in de lessen: Hoe zorg je ervoor dat leerlingen zich betrokken voelen bij de lessen en hun voortgang in de taal? En hoe houd je die voortgang in de gaten zonder steeds te toetsen? Kunnen digitale middelen dit makkelijker maken? En tot slot, maar zeker niet onbelangrijk: Welke rol speelt de docent in lessen met deze nieuwe focus?

Workshopronde 1

Workshop 1 Formatieve evaluatie (Nederlands)

Marieken Pronk

De laatste tijd is er veel aandacht voor formatief evalueren binnen de lessen. Minder toetsen voor een cijfer en meer formatief toetsen zorgt ervoor dat er meer aandacht komt voor het leerproces. Maar gaan de leerlingen dan wel aan het werk? En hoe maak je de voortgang zichtbaar? Tijdens deze workshop bespreken we hoe je formatieve momenten op een praktische manier in kunt bouwen in de les Nederlands. Het formuleren van duidelijke leerdoelen en de check of deze leerdoelen behaald zijn, staan hierbij centraal.

Workshop 2 Formatieve evaluatie (mvt)

Johan Keijzer

Deze workshop is hetzelfde als workshop 1 (zie beschrijving hierboven), maar dan specifiek voor de lessen mvt.

Workshop 3 Drie onmisbare webtools voor het talenonderwijs (Nederlands en mvt)

Masja Mesie

Digitale middelen zijn bijna niet meer weg

te denken in het talenonderwijs. De meeste docenten zien hier inmiddels ook wel de voordelen van in: je kunt het denken van je leerlingen snel in beeld krijgen en het lesaanbod hier zo nodig op aanpassen. Tijdens deze workshop maak je kennis met drie praktische webtools die je kunt inzetten bij spreek-, schrijf- en leesvaardigheid. Na een korte presentatie van de tool, reflecteren we natuurlijk ook op de meerwaarde en de praktische organisatie in de les.

Het is handig om een eigen device mee te nemen.

Workshop 4 Fictie en literatuur (Nederlands en mvt)

Geppie Bootsma

Leerlingen leren veel van het lezen van fictie en literatuur: ze breiden hun woordenschat uit, ze breiden hun kennis van de wereld uit, ze ontwikkelen empathisch vermogen en worden leesvaardiger. Maar hoe krijg je ze aan het lezen?

In deze workshop bieden we motiverende werkvormen en opdrachten aan. Ook komen uitdagende verwerkingsvormen aan bod, die ervoor zorgen dat leerlingen in ieder geval het verhaal/het boek gelezen moeten hebben om de opdrachten goed te kunnen uitvoeren.

Good practices

(In ronde 1 en 2 worden dezelfde vier presentaties gegeven; je kunt dus twee van de vier good practices bijwonen.)

Good practice 1 Internationaliseren met eTwinning: project eSafety

Dennis Jurhill, Sint Michaël College, Zaandam

Cyberpesten, sociale media en je online identiteit zijn zaken die momenteel erg actueel zijn. Hoe maken we jongeren meer bewust van wat zij doen op het internet? Dennis Jurhill heeft er een nationale prijs mee gewonnen en legt uit hoe hij met een eTwinning-project zijn leerlingen in internationale groepjes onderzoek liet doen in verschillende onderwerpen binnen deze thematiek.

Good practice 2 '1984' en Blooms taxonomie Annette Calis, Willem de Zwijger College, Bussum

"Ik heb binnenkort een Engels mondeling over literatuur waar ik niks van afweet. Het interesseert me niet. Ik praat normaal ook al niet veel, dus in het Engels wordt het helemaal een probleem." In deze good practice kijken we naar de taxonomie van Bloom in combinatie met het boek '1984' van George Orwell. Het doel is om je leerlingen een rijke leeromgeving te bieden met zowel lagere-orde-opdrachten, gericht op onthouden, begrijpen en toepassen, als opdrachten

van een hogere orde, gericht op analyseren, evalueren en creëren.

Good practice 3 Kraak de kluis

Clasine van Dorst, Stedelijk Gymnasium, Breda

Het valt niet altijd mee om leerlingen te enthousiasmeren voor literatuurgeschiedenis of poëzie. Om haar bètaleerlingen te activeren tijdens deze lessen maakt Clasine van Dorst zo nu en dan opdrachten waarbij ze in wedstrijdvorm een ingewikkelde puzzel moeten oplossen. In deze good practice laat zij zien hoe ze twee lessen ontwierp waarin haar leerlingen de 'kluis moestendekraken' met behulp van hun kennis over het werk van Nijhoff, Slauerhoff en Van Ostaijen. Gegarandeerd succes!

Good practice 4 Examentraining: een effectieve eindsprint!

Metteke de Vries, Eddy Hillesum Lyceum, Deventer

Naast het gebrek aan motivatie bij veel examenleerlingen, is de grootste vraag hoe je leerlingen effectief kunt laten oefenen voor het eindexamen: een heel examen (of zelfs een lange tekst) maken past niet in één lesuur, en als het huiswerk is... In deze good practice laat Metteke de Vries zien hoe havo- en vwo-leerlingen óók bij Nederlands (in een lesuur) deelvaardigheden kunnen oefenen voor het eindexamen.